

การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของครู โรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอหนองปรือ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

ชลธิศ ศรีม่วงพงษ์*

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของครู โรงเรียนในเขตอำเภอหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงานกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในเขตอำเภอหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 148 คน ได้มาโดยวิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกนแล้ว คำนวณจำนวนครูจำแนกตามโรงเรียนด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบตามความสะดวก (Convenience or Accidental Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีเนื้อหาครอบคลุมการกระจายอำนาจการบริหาร โรงเรียนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป มีค่าความเชื่อมั่น 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ

การบริหารโรงเรียน, การบริหารแบบมีส่วนร่วม, ครู, โรงเรียนในเขตอำเภอหนองปรือ

* นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บทนำ

เนื่องจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) และ พุทธศักราช 2545 (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ในหมวด 5 การบริหารจัดการศึกษา มาตรา 39 ได้กำหนดให้ กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษาโดยตรง ดังนั้น การบริหารการศึกษาจะมีลักษณะแตกต่างไปจากเดิม โดยสถานศึกษาจะมีอำนาจ ในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองมากขึ้น ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปรับบทบาทหน้าที่เพื่อ ปฏิบัติงานบริหารการศึกษาในรูปแบบใหม่

โรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยปีการศึกษา 2559 มี จำนวน 18 โรงเรียน ทั้งหมด 241 คน (ที่มา: กลุ่ม นโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4) ทุกโรงเรียนมีภารกิจในการ จัดการศึกษาเพื่อสนองนโยบายของรัฐ จึงมีความพยายามที่จะจัดการศึกษาในโรงเรียน ให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา และให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองให้มากที่สุด โดยมุ่งบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพ และประสิทธิผลสูงสุด ใช้หลักการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม และการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่แท้จริงจะเกิดขึ้นได้ บุคลากรในองค์กรได้เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อนำเสนอการจัดการศึกษาที่ดี มุ่งผลิตนักเรียนหรือบริการให้มีคุณภาพที่ดี และเป็นที่ยังพอใจของ ผู้รับบริการ

ด้วยเหตุผลนี้ ผู้วิจัย จึงเห็นความจำเป็นที่จะศึกษาความคิดเห็นครูผู้สอนของโรงเรียน ในเขต พื้นที่อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี ในประเด็นการบริหารงานโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม เพื่อนำข้อมูล จากผลการศึกษา ไปเป็นแนวทางที่สามารถเกื้อหนุน ผลักดัน ต่อการดำเนินงานในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ให้ เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของครู โรงเรียนในเขตอำเภอหนองปรือ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ของครู โรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์ในการสอน

สมมติฐานการวิจัย

ครูที่มีสถานภาพต่างกันจะมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอ หนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 4 แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยการศึกษาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเขตอำเภอหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ปีการศึกษา 2559 แบบสอบถามในครั้งนีครอบคลุมเนื้อหา 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนในเขตอำเภอหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ปีการศึกษา 2559 จำนวนโรงเรียน 18 แห่ง จำนวนครู 241 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยวิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ และคณะ, 2557 : 101) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดตัวอย่าง 148 คน แล้วคำนวณจำนวนครูจำแนกตามโรงเรียนด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบตามความสะดวก (Convenience or Accidental Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศและประสบการณ์ในการสอนซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 11 ปี กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี
2. ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน ในเขตพื้นที่อำเภอหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป

ขอบเขตด้านเวลา ช่วงเดือน เมษายน – พฤษภาคม พ.ศ.2560

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครู ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ และ ประสบการณ์ในการสอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของครูในเขตพื้นที่อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี ครอบคลุมเนื้อหา 4 ด้าน ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป จำนวนด้านละ 40 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scales) โดยมีเกณฑ์การให้ค่าคะแนนดังนี้ ระดับ 5 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด, ระดับ 4 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมมาก, ระดับ 3 หมายความว่า ระดับการมี

ส่วนร่วมปานกลาง, ระดับ 2 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมน้อย, ระดับ 1 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของครู โรงเรียนในพื้นที่อำเภอหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ตลอดจนถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วม
2. กำหนดวัตถุประสงค์ สมมติฐาน และกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. นิยามตัวแปรเพื่อสร้างแบบสอบถาม
4. ศึกษาแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่กำหนดไว้ใน การวิจัย เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง ทั้งด้าน โครงสร้าง เนื้อหาและภาษาที่ใช้
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหา จากนั้นบันทึกผลการตรวจสอบและพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อแล้วนำไปหาค่าความสอดคล้อง (IOC) คัดเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป
6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูในโรงเรียนที่อยู่ต่างอำเภอ ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บข้อมูล จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับเท่ากับ .75
7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความสอดคล้องเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดในการวิจัยครั้งนี้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการทำหนังสือขอความร่วมมือจากโรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรีเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 148 ฉบับ พร้อมหนังสืออนุญาตแจ้ง โรงเรียนเพื่อเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอน ปีการศึกษา 2559 ด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน มาตรวจหาความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แต่ละฉบับแล้วดำเนินการจัดทำตามการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นหลังจากมีการกรอกข้อความสมบูรณ์มาทำการวิเคราะห์ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แปรระดับค่าเฉลี่ยการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม ในเขตพื้นที่อำเภอหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยใช้หลักเกณฑ์การแบ่งช่วงชั้นเท่ากัน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้ในการวิเคราะห์สถานภาพของครู ด้าน เพศ และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

2) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน

3) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ด้วยค่าสถิติค่าที (t – test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

ผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 148 คนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 45 โดยมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปีคิดเป็นร้อยละ 45 น้อยกว่า 11 ปีคิดเป็นร้อยละ 28 และ 11-20ปีคิดเป็นร้อยละ 27

2. การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของครูในเขตอำเภอหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของครูโรงเรียนในเขตอำเภอหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของครูโรงเรียนในเขตอำเภอหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

4.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ด้านการบริหารงานวิชาการมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี และประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 11 ปี

4.2 ด้านการบริหารงบประมาณ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ด้านการบริหารงานงบประมาณมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 11 ปี โดยการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 20 ปีไม่แตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี

4.3 ด้านการบริหารงานบุคคล ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ด้านการบริหารงานบุคคลมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปีและประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 11 ปี

4.4 ด้านการบริหารงานทั่วไปครู ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ด้านการบริหารงานทั่วไปมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี และประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 11 ปี

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของครูในเขตอำเภอหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูในเขตอำเภอหนองปรือ ในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป เนื่องมาจาก ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารที่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมตามหลักการปฏิรูปการศึกษาเล็งเห็นถึงการมีส่วนร่วมของครูในโรงเรียนเกี่ยวกับงานบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปโดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี แก้วสำโรง (2553) ที่ทำการศึกษารองการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในภาพรวม ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนในระดับมาก ในรายด้าน ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารวิชาการเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการ

บริหารงานทั่วไป ตามลำดับ และด้านการบริหารงบประมาณ เป็นลำดับสุดท้าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมใจ ศรีเอี่ยม (2550) ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผล ต่อมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1) ด้านการบริหารวิชาการ โดยภาพรวมพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยครูมีส่วน ร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาเป็นอันดับแรก การแบ่ง งาน มอบหมายงานให้ครูปฏิบัติการจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาประชาสัมพันธ์โรงเรียน ร่วมมือจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ขาดแคลนให้แก่โรงเรียน ร่วมจัดกิจกรรมของชุมชน เช่น ประเพณี ท้องถิ่น กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่างๆ สอดคล้องกับ ไพฑูรย์ พิทักษ์ (2556) ได้ศึกษา รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบัน ในการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร อุดรธานี โดยมิต่ำเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษามีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มาก

2) ด้านการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวมพบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนใน ระดับมากที่สุด โดยครูมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนจัดตั้งงบประมาณเป็นลำดับที่หนึ่ง มี ส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณรวมถึงการใช้งบประมาณจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ของ โรงเรียนและการมีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบกับการจัดตั้งงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผนประจำปี ร่วม ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ ตามแผนการใช้จ่ายที่กำหนดไว้ ร่วมรับรู้เกี่ยวกับรายรับ - รายจ่ายในด้ านการเงินและการจัดซื้อจัดจ้าง การมีส่วนร่วมแสวงหากองทุนช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน มีส่วนร่วม แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานด้านการเงินและงบประมาณ มีส่วนร่วมให้คำปรึกษาเสนอแนะแนวทาง ในการบริหารงบประมาณต่างๆ สอดคล้องกับ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมใน การบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า คณะกรรมการการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเทศบาล จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผน จัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงาน การประเมินอยู่ในระดับมาก

3) ด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมพบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนใน ระดับมากที่สุด โดยครูมีส่วนร่วมด้านการร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณา ความดี ความชอบ เลื่อนขั้น เงินเดือนประจำปี สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมกันทำงานเป็น หมู่คณะ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่ง กันและกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร ร่วมส่งเสริมบุคลากรใน ด้านการรักษาระเบียบวินัย ร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผล ผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ร่วมในการ สานิตแลกเปลี่ยนกับเพื่อนครูหรือผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับวิธีการสอนใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน และการมี ส่วนร่วมในการสนับสนุนให้ได้มาซึ่งทรัพยากรบุคคลที่โรงเรียนต้องการ สอดคล้องกับ ชิดชนก รอดเงิน

(2553) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลด้านวินัยและการรักษาวินัย การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งส่งผลต่อประสิทธิภาพของบริหารสถานศึกษา

4) ด้านการบริหารทั่วไป โดยภาพรวมพบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนในระดับมากที่สุด โดยครูมีส่วนร่วมในการสรรหา พิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการจัดบริการด้านสาธารณสุขในโรงเรียน มีส่วนร่วมในการ การวางแผนพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม หรือสมาคมของผู้ปกครองหรือศิษย์เก่า มีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดมาตรฐาน การปฏิบัติงานด้านธุรการของโรงเรียน

2. ผลจากการเปรียบเทียบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ของครู โรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตาม เพศ พบว่าไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน อาจสืบเนื่องมาจาก ครูที่มีเพศต่างกันมีความรู้และความสามารถเท่าเทียมกันและมีโอกาสที่จะศึกษาหาความรู้ได้เท่าเทียมกัน จึงส่งผลให้ครูที่มีเพศต่างกัน มีระดับของการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนต์รี แก้วสำโรง (2553) ที่ทำการศึกษารื่องเรื่องการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ในเขตอำเภอประทายในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของเปรียบเทียบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ของครู โรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิณิจ ชงโสม (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า ครูที่มีเพศ วุฒิ การศึกษา อายุราชการ และตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ แตกต่างกัน พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาด้านต่างๆ แตกต่างกัน และรายด้านครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานแตกต่างกัน ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนแตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 11 ปี โดยครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ 11 – 20 ปี และครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 11 ปี สืบเนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการ เป็นการบริหารงานกิจกรรมทุกชนิดของโรงเรียน เพื่อที่จะส่งเสริมการเรียนการสอนให้ก้าวหน้า และมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และนับว่าเป็นหัวใจของการศึกษาอบรม ดังนั้นผู้บริหารจึงเลือกบุคลากรที่มีความเหมาะสมเข้ามามีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการ (ปรีชา สวัสดิ์, 2553,

หน้า 30) สอดคล้องกับงานวิจัยของสิริลักษณ์ แพรพรม (2550) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ครูเพศชายและครูเพศหญิงมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กไม่แตกต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกัน

3.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี และ 11 – 20 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนแตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 11 ปี โดยครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี และ 11 – 20 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 11 ปี สืบเนื่องมาจากการบริหารงานงบประมาณเป็นการบริการหน่วยงานต่างๆ ของโรงเรียนให้สามารถดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายหรือตามที่ต้องการงานบริหารงบประมาณในโรงเรียนจึงเปรียบเสมือนส่วนที่ประสานงานหรือคอยสนับสนุนให้โรงเรียนสามารถดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่กำหนดด้วยความราบรื่น ระดับการมอบหมายงานของผู้บริหารที่คำนึงถึงความสามารถในการตัดสินใจของครูที่มีประสบการณ์มากกว่าจะได้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในงานที่เกี่ยวข้องงบประมาณ จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของภาวิณี ชุนศรี(2557) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครู สังกัดเทศบาลนครยะลา พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี และประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป มีระดับการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปีมีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

3.3 ด้านการบริหารงานบุคคล ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนแตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี และต่ำกว่า 11 ปี โดยครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี และประสบการณ์ต่ำกว่า 11 ปี เนื่องจากการบริหารงานบุคคล คือ กระบวนการดำเนินงานที่ผู้บริหารได้ใช้ศาสตร์และศิลป์ในการพิจารณาบุคคลเพื่อสรรหาบรรจุ แต่งตั้ง ให้บุคคลที่มีความสามารถ มีความเหมาะสมเข้ามาทำงานในหน่วยงาน และขณะปฏิบัติงานได้มีการดำเนินการในการจัดทำประวัติการพัฒนา และการบำรุงรักษาบุคคลเพื่อให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้เต็มความสามารถ มีขวัญและกำลังใจในการทำงานรวมทั้งการให้ผู้ที่พ้นจากการงานสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ดังนั้นครูที่มี

ประสบการณ์สูงจะได้รับมอบหมายให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานที่น้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พชรวิทย์ รัตนเมธีรัตน์ (2559) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานบุคคลแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านบุคคลแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4 การบริหารงานทั่วไปครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนแตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี และต่ำกว่า 11 ปี โดยครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี และประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 11 ปี สืบเนื่องมาจากการบริหารงานทั่วไปเป็นการจัดระบบบริหารองค์กร การให้บริการงานอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีวัตถุประสงค์หลักคือการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่างๆ ดังนั้นผู้บริหารจึงมีความจำเป็นที่จะมอบหมายงานให้ผู้ที่มีความเหมาะสมทางด้านประสบการณ์ให้เข้ามามีบทบาทในด้านการบริหารงานทั่วไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทัศน์ จอกสถิต (2550) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและประสบการณ์พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีมีส่วนร่วมในการบริหารงานมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี และประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 9 ปี ทั้งในภาพรวมและรายด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ด้านการบริหารวิชาการ การมอบหมายงานให้ครูปฏิบัติเป็นปัจจัยหลักในการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะด้านการกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศต่างๆ รวมทั้งกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกระบวนการงาน ด้านการศึกษาควรนำเข้ามาประกอบในการบริหารแบบมีส่วนร่วมต่อไป

2. ด้านการบริหารงบประมาณ เป็นการบริหารในด้านที่ต้องใช้ความละเอียดถี่ถ้วนเปิดเผย การเปิดโอกาสให้ครูเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการงบประมาณเป็นแนวทางที่จะสร้าง ความเข้าใจ และแสดงถึงความเป็นเจ้าของงบประมาณทำให้เกิดความหวงแหน มีการวางระบบ การใช้จ่ายงบประมาณที่ดี และเน้นการมาได้ซึ่งงบประมาณนอกเหนือจากที่จะรับจากรัฐเพียง ทางเดียว

3. ด้านการบริหารงานบุคคล ควรเปิดโอกาสให้ครูเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการบริหารงานบุคคล ตั้งแต่กระบวนการคัดเลือก สรรหา แต่งตั้ง รวมทั้งการพิจารณา ความดีความชอบในโอกาสต่างๆ โดยกระบวนการประชุม ที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างต่อเนื่องและทุกวาระที่มีการเปลี่ยนแปลงด้าน

บุคคลในหน่วยงาน เพื่อสร้างความพึงพอใจ ความรับผิดชอบร่วมกัน ที่จะนำมาซึ่งความเป็นเอกภาพในการปฏิบัติ

4. ด้านการบริหารทั่วไป การมีส่วนร่วมสำคัญอย่างยิ่งในการบริหาร โดยเฉพาะกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประจำโรงเรียน ที่จะทำหน้าที่ประสาน ช่วยเหลือ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการทำงาน ของโรงเรียน ดังนั้นกระบวนการเลือกสรรควรมาจากตัวแทนชุมชนที่คัดเลือกโดยชุมชน และมีการจัดประชุม ประสานงานกันอย่างต่อเนื่อง ในส่วนอื่นๆ ควรให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วม ให้ทุกภาคส่วนได้รับทราบในการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยจัดทำ แผนงานและโครงการไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ที่กลั่นกรองจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในเขตพื้นที่อำเภออื่นๆ ในจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. ควรมีการศึกษาเรื่อง รูปแบบในการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมโดยใช้วิจัยเชิงคุณภาพ ในเขตจังหวัดกาญจนบุรี เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเชิงปริมาณจึงอาจจะไม่ครอบคลุมทุกประเด็นของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: อรุณสภา

กลุ่มนโยบายและแผน. (2559). ข้อมูลสาระสนเทศ ปีการศึกษา 2558 – 2559. สำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

ชิดชนก รอดเงิน. (2553). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลที่ส่งผลต่อ

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี.

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

ปรีชา สวัสดิ์ (2553) ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ

โรงเรียนชุมชนพัฒนาสระแก้ว. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา

พรวิชัย รัตนเมธีรัตน์. (2559). การบริหารงานบุคคลแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยาย

โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1.

ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

พินิจ ชงโสม. (2552). การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- ไพฑูริย์ พิทักษ์. (2556). *รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ภาวิณี ขุนศรี. (2557). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครู สังกัดเทศบาลนครยะลา*. สารนิพนธ์. ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- มนตรี แก้วดำโรง. (2553). *การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2551). *การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สิริลักษณ์ แพรพรหม. (2550). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2*. ภาคนิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- สุทัศน์ จอกสถิตย์. (2550). *การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครูสายผู้สอน สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ บุญมี พันธุ์ไทยและสมจิตรา เรืองศรี. (2557). *ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2557
- สมใจ ศรีเอี่ยม. (2550). *ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.